



HABRUTA NIGHT

TUESDAY | 2•4•20 | 9 PM
SHAARE ZION

**Tonight's learning is dedicated
L'Refuah Shelema Refael David Ben Claudie**

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

“

Week 49

Topic

ט"ו בשבט ודיני קדימה בברכות

”

TOPIC DISCUSSION

What is the special significance of *Tu Beshvat*?

Why do we eat fruits on *Tu Beshvat*?

When one has various fruits in front of him, all from the שבעת המינים, on which one should he say the blessing?

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ב.

ארבעה ראשי שנים: ראש השנה, ראש חודש שבט, ראש חודש ניסן, ראש חודש אדר. רגילים היו למנות זמן שטרותיהם לשנות המלך משנה שעמד זה המלך כדאמרינן במסכת גיטין (ד' פ.) משום שלום מלכות וקבעו חכמים אחד צניסן לתחלת שנתו ואפילו עמד בשצט או באדר כלתה שנתו משהגיע ניסן ויחמילו למנות לו שנה שניה: וראשונים. מפרש בגמרא (ד' פ.)

ה: "אמער בהמה. שאין מעשרין מן הנולדים בשנה זו על הנולדים בחצרתה דכתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תוצאת זרעך היוצא השדה שנה שנה ואמר מר בצבורות צפרק מעשר בהמה (ד' נ: ג') בשמי מעשרות הכחוז מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן: ראשונים. מפרש בגמ' (ד' ט.)

ראשי שנים הם ^א באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים ^ב באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה ר' אלעזר ור'ש אומרים ^ג באחד בתשרי באחד בתשרי ראש השנה לשנים יולשמיטין: וליובלות ילנטיעה יולירקות ^ד באחד בשבט ראש השנה לאילן בדברי ^ה בית שמאי בית הלל אומרים יבחמשה עשר בו: גמ' ^ו למלכים למאי הלכתא אמר



ההכא למלכי ישראל קמייירי ודוקא גצי גיטין אמרינן הכי פרק הזורק (גיטין ד' פ. וס) אמר עולא מפני מה תקנו מלכות צניסין משום שלום מלכות וגצי גיטין פסולין ודאי אפי' מלכות שאינה הוגנת כמלכות ^א מדי ויון אצל מתני' דהכא פירוש לשטרות וצ"ק דע"ז (ד' י.) אמרינן דבגולה אין מונין (ג) אלא למלכי יון בלבד ומסקינן נמי התם דלמלכים דהכא למלכי

שניה: וראשונים. מפרש בגמרא (ד' פ.) "אמער בהמה. שאין מעשרין מן הנולדים בשנה זו על הנולדים בחצרתה דכתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תוצאת זרעך היוצא השדה שנה שנה ואמר מר בצבורות צפרק מעשר בהמה (ד' נ: ג') בשמי מעשרות הכחוז מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן: ראשונים. מפרש בגמ' (ד' ט.)

Mishnah In many areas of halachah it is necessary to distinguish between one year and the next. However, the date that determines when one year ends and the next begins is not the same in every context. This Mishnah lists various dates that mark the beginning of a year and the halachic purposes that each one serves:

— **On the first of Nissan is the New Year for the kings** ^[1] — **and for the festivals.** ^[2] — **אַחַד בְּנִיסָן רִאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִּים — אַרְבַּעָה רִאשֵׁי שָׁנִים הֵם**

— **On the first of Elul is the New Year for the maaser of animals.** ^[3] — **Howe**ver, R' Elazar and R' Shimon say: — **It is on the first of Tishrei.** ^[4] — **אַחַד בְּאֶלּוּל רִאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה**

— **On the first of Tishrei is the New Year for reckoning the years,** ^[5] — **for the shemittah and Yovel years,** ^[6] — **לְנִטְיָעָה וְלִירְקוֹת — וְלַשְׁמִיטָה וְלַיּוֹבְלוֹת** ^[7] **and for the vegetables.** ^[8] — **אַחַד בְּתִשְׁרֵי רִאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנִים**

— **On the first of Shevat is the New Year for the tree** ^[9] — **בֵּית הַלֵּל אומרים — according to the opinion of Beis Shammai.** — **בְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי** — **However, Beis Hillel say: It is on the fifteenth of [Shevat].** ^[10] — **בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ**

9. [I.e. a tree at least three years old.] The produce of each year must be treated separately with respect to *terumah* and *maaser*, as explained in the previous note. The new year for a tree and its fruit begins on the first of Shevat ([see below, 14a](#), for the reason). Hence, one may not designate fruit that emerged on the tree before the first of Shevat as the *terumah* or *maaser* of fruit that emerged afterwards [or vice versa] (*Rashi*). Unlike vegetables [and grain], fruit is classified by the year in which it begins to emerge (*Rashi*), i.e. the point where the flower falls off and the fruit begins to emerge in its place (*Rashi* to Numbers 17:23; *Meiri*, who also cites another view; cf. *Rambam, Hil. Shemittah VeYovel* 4:9).

The first of Shevat also determines whether *maaser sheni* or *maaser ani* must be separated from fruit [as explained in the previous note with respect to vegetables] (*Rambam, Commentary to the Mishnah; Ran* folio 1b מתני' ד"ה).

Another legal consequence relates to fruit that grows on a tree during its fourth year, which must be taken to Jerusalem and eaten there (נטע רבעי, *neta reva'i*). This fourth year begins [in certain circumstances] on the first of Shevat (*Tos. Yom Tov*, from [Gemara below, 10a](#)). Thus, in contrast to a newly planted tree, which begins its second and third years in Tishrei ([see note 7](#)), an older tree does not necessarily begin its fourth year until Shevat. [See 10a note 3](#) for further explanation.

Although the Mishnah states that the new year for trees begins in Shevat, most commentators agree that with respect to the laws of *shemittah*, the year begins in Tishrei even with respect to trees (see *Tos. R' Akiva Eiger; Turei Even, Sfas Emes* and *Rashash*; see [Rashi, Succah 39b ששית בר לולב](#) and [note 14](#) of Schottenstein ed. there).

Does ראש השנה לאילן mean that trees get judged on *Tu Beshvat*?

ראש השנה טז.

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה טז.

מתני' בארבעה פרקים בשנה העולם נידון כו': בבני מרון. מפסח צמח^א: שנאמר היוצר יחד לבם וגו'. צמח^ב מפסח ליה: גמ' אי'מא הא תבואה דקיימא. השתא צמח צמח ומוכנת ליקצר: הרפתקי. מקרות^א: דעדו עדה. שעברו עליה: דמודרעא. שעמיד לזרוע צמחשון הבא: דחד דינא. פעם אחת: קרי. כגון צד או שדפון (ג): נידונית 'שעבר. קודם שמרעה דהיינו פסח של אשתקד: נידונית 'להבא. צפסח שאמר זריעתה: נידון 'שעבר. ביה"כ של אשתקד נגזר עליו: 'להבא. ביה"כ שעבר

בפסח על התבואה. צפ' מי שמתו (צרכות דף יח): גבי חסיד שהקניטתו אשתו ערב ר"ה משמע דבר"ה שמע שתי רוחות שמספרין זו את זו ששמעו מאחורי הפרגוד שכל הזרע צריכה ראשונה צד מלקט אותו ושמה בשמים צד"ה היו מזכירים דין הגזר צפסח אי גמי כר' יהודה לאמר הכל נידונים צד"ה וגזר דין צפסח על התבואה: 'שאיירע בה קרי. מקרה לשון אולי יקרה (צמח טג) אי גמי לשון קושי כמו אם תלכו עמי צקרי (ויקרא טו):

מתני' בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה^א בעצרת על פירות האילן^ב צד באי עולם עוברין לפניו בבני מרון שנאמר^א היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם^ב ובחג נידונין על המים: גמ' הי תבואה

רמאז מצלינן האידנא אקצויי

Mishnah — At four junctures during the year the world is judged: בפסח על התבואה — on Pesach for the grain, בעצרת על פירות האילן, — on Shavuot for the fruit of the tree, בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו בבני מרון, — on Rosh Hashanah all who come to the world [i.e. all men] pass before Him like *benei maron*,^[1] — as it is stated: *Who fashions their hearts together, Who understands all their deeds*,^[2] — and on the Festival [of Succot] they are judged for the water.^[3]

1. The Gemara (18a) will explain this term (*Rashi*).

2. *Psalms 33:15*. This is understood to mean: On the day on which He fashioned their hearts, i.e. created them, which is the first of Tishrei, He understands, i.e. analyzes and judges, all their deeds (see *Ritva*).

[This interpretation of the verse follows the view of R' Eliezer above (10b) that Adam was created in Tishrei. According to this view, since Adam was judged for partaking of the Tree of Knowledge on that day, Adam's descendants are also judged that day every year. See *Ran* (cited above, 11a note 3), however, for why even according to R' Yehoshua, who holds that Adam was created in Nissan, the first of Tishrei is a fitting day for judgment.]

3. [The source for the fact that Pesach, Shavuot and Succot are days of judgment for the items mentioned in the Mishnah is explained in note 24.]

The question arises: If man is judged on Rosh Hashanah, presumably his judgment encompasses all matters relating to him, including the amount of rain that will fall on his field and the size of the grain and fruit crop that his land will yield. What, then, is the purpose of the judgments of the other three festivals? *Ran* answers that on the three festivals the world as a whole is judged as to how much rain will fall or produce will grow. On Rosh Hashanah, however, God decides what share of these gifts each individual will receive (cf. *Turei Even* below יוסי אומר).

The Fifteenth of Shevat is the *Rosh Hashanah* for trees (*Rosh Hashanah* 2a). People commonly think that just as on the First of *Tishrei*, which is the day of *Rosh Hashanah*, all creations are judged for life or death, for wealth or poverty, and the like, so too, on *Tu Beshvat*, trees are judged in Heaven and their fate for the coming year is decided.

Nevertheless, Maran Rabbeinu Ovadia Yosef *zt.,l* writes, that this is not the case, for on this day, the trees are not judged at all. Similarly, Hagaon Harav Avraham Chaim Na'eh *zt.,l* (Rabbi of Jerusalem's Bukharian Quarter approximately fifty years ago) writes, that many have a misconception that *Tu Beshvat* is the Judgment Day for trees when in fact this is not the case, for the Mishnah in *Rosh Hashanah* (16a) writes that fruit trees are judged on the holiday of Shavuot, not on *Tu Beshvat*. If so, what is the significance of *Tu Beshvat* and why is it called the "*Rosh Hashanah* for Trees"?

It seems that the reason why *Tu Beshvat* was established as the New Year for trees is because at this point, most of the rainfall of the year has already fallen, as the *Gemara* in *Rosh Hashanah* (12a) (see *Rashi* there) state, that by the day of *Tu Beshvat*, most of the rainfall has already passed, the sap rises through the tree, and the fruits have reached a noticeable stage of development by this day

יום ט"ו בשבט הוא "ראש השנה לאילנות" (ראש השנה דף ב.), ומקובל לחשוב, שכשם שביום א' בתשרי שהוא יום ראש השנה, דנים את כל באי עולם, לחיים או למוות, לעושר או לעוני וכדומה, כמו כן ביום ט"ו בשבט, דנים בשמים על האילנות וקובעים מה יהיה גורלם במשך השנה הקרובה.

אלא שמרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל כתב שבאמת הדבר אינו כן, וביום זה לא דנים כלל על האילנות. וכן כתב הגאון רבי אברהם חיים נאה זצ"ל (רב שכונת הבוכרים בירושלים לפני כחמישים שנה), שהמוני העם טועים וחושבים שיום ט"ו בשבט הוא יום הדין לאילנות, ואין זה נכון, שהרי שנינו במשנה במסכת ראש השנה (דף טז.) שבחג השבועות דנים על פירות האילן, ולא ביום ט"ו בשבט בכלל. ואם כן עלינו להסביר מה המשמעות של יום ט"ו בשבט, שנחשב "ראש השנה לאילנות"?

אלא נראה שהטעם שנקבע יום ט"ו בשבט ליום ראש השנה לאילנות, הוא מפני שאז כבר ירדו רוב גשמי השנה, כמו שאמרו בגמרא במסכת ראש השנה (דף יד.) וכתב שם רש"י, שביום ט"ו בשבט, כבר עברו רוב הגשמים, והשרף עולה באילנות, ונמצאו הפירות חונטין מיום זה. (ופירוש הדבר "חונטין", הוא מצב שבו הפירות עברו חלק ניכר מתהליך גדילתם, ונחלקו הראשונים בשיעור זה כמה הוא בדיוק).

Nevertheless, the day of *Tu Beshvat* poses certain halachic implications regarding the laws of *Terumot and Ma'asrot* (tithing of produce) and *Orla* (fruits grown within three years of the tree being planted, which are forbidden to benefit from).

Although the actual fate of the trees for that year is not decided on *Tu Beshvat*, nevertheless, Hagaon Rabbeinu Yosef Haim of Baghdad writes that there is an accepted tradition from *Ashkenazi* sages that one should recite a special prayer regarding the *Etrog* (citron) fruit so that the Jewish people will merit obtaining beautiful *Etrogim* for the Sukkot holiday.

ומכל מקום יש לעניין יום ט"ו בשבט משמעות הלכתית רבה לכמה דינים בענייני תרומות ומעשרות וערלה.

ומכל מקום, אף שביום ט"ו בשבט לא דנים ממש מה יעלה בגורלם של האילנות באותה שנה, מכל מקום כתב רבינו יוסף חיים מבבל, שידוע הוא, שיש קבלה ביד חכמי אשכנז ז"ל, שצריך לבקש ביום ט"ו בשבט באופן מיוחד על האתרוג, שיזדמן לישראל אתרוג טוב ויפה בחג הסוכות.

PRAYING FOR A BEAUTIFUL *ETROG*

Some have the custom to pray for a beautiful *Etrog* on *Tu Beshvat*. Although some oppose this custom since the judgment of trees is not actually decreed on this day, nevertheless, there is some basis for this custom and many great individuals have followed suit.

יש נוהגים להתפלל ביום ט"ו בשבט שיהיה להם אתרוג מהודר לחג הסוכות, ואף שיש מפקפקים במנהג זה, מכיון שביום ט"ו בשבט לא נגזר דין האילנות ממש, שהרי על פירות האילן אנו נידונים בעצרת, שהוא חג השבועות (כמו ששנינו בפ"א דראש השנה), מכל מקום יש קצת טעם למנהג, ולמעשה נהגו בו גדולים וטובים. (קול סיני, חזון עובדיה ט"ו בשבט).

THE CUSTOMARY EATING OF FRUITS

It is customary to eat a large variety of fruits and recite the appropriate blessings on them on the eve of *Tu Beshvat*, in order to show that this day is the New Year for trees. This custom is mentioned in the works of the *Mekubalim* as well, and it is a fine custom.

נוהגים להרבות באכילת פירות של אילנות בליל ט"ו בשבט, להראות בזה שהוא ראש השנה לאילנות, ולברך עליהם ברכות הראויות להם, ומנהג זה נזכר גם בדברי כמה מקובלים, ומנהג יפה הוא. וגם מרן רבינו הקדוש זצ"ל, היה נוהג במנהג זה, והיה מברך על כמה מיני מאכלים ופירות וירקות הבאים לפניו, בשמחה ובטוב לבב.

דיני קדימה בברכות

Since *Tu Beshvat* is a day we eat fruits of the , we will discuss the laws of *berachot*.

On the night of *Tu Beshvat*, which will fall out next week, it is customary to eat a variety of fruits. We shall therefore learn the proper order of the Blessings.

בליל ט"ו בשבט, שיחול בשבוע הבא, נוהגים לאכול כמה מיני פירות וירקות. ויש ללמוד בימים אלה, את סדר הברכות. וכפי שנבאר.

It is interesting to note, that these laws are fairly simple; we shall explain them in a short time. It is such a shame that so many people are not fluent in the laws of priority by blessings and transgress these laws daily.

ויש לדעת כי דינים אלה פשוטים הם, ובתוך זמן קצר נבאר את עיקריהם. וכמה יש להצטער על רוב בני האדם, שאינם בקיאים בסדר הברכות, ונכשלים יום יום בענין זה.

Hagaon Harav Shlomo Zalman Auerbach zt,l once participated in a wedding of a student. When he entered the hall, he saw *yeshiva* boys standing at the

ומסופר על הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך, שפעם השתתף בחתונת אחד מתלמידיו, בהכנסו לאולם, ראה בני ישיבה עומדים בסמוך ל"בר", ואוכלים ושותים להנאתם. העיר להם הגאון זצ"ל

smorgasbord eating and drinking their fill. *Harav Auerbach* wished to rebuke them, in his great wisdom he told them; "I am so happy to see such great Torah scholars like you! Every time I am served food, I pause and think to myself which blessing I should recite first. However, you boys immediately recite a blessing on whatever you wish. It seems that you are truly fluent in these laws!"

The Reason for the Specific Order of Blessings

When one wishes to recite blessings on various foods in front of him, one may not just recite any blessing based on the order they decide; rather, there is a specific order of blessings. There can be two reasons as to why one blessing must be recited before another:

One reason is because of the innate importance of the given blessing. This will be explained further in the next Halacha. The other reason is because of the innate significance of the fruit or food one is about to recite a blessing on. The following is an explanation of this possibility.

בחכמתו הרבה, ואמר להם את הדברים הללו: "כמה אני שמח לראות אתכם שאתם תלמידי חכמים גדולים, שהרי בכל פעם שאני עצמי עומד בסמוך למאכלים המוגשים, אני מסתפק על מה יש לברך בתחילה, ורק לאחר מחשבה אני יכול לברך. ואילו אתם, תיכף אתם ניגשים, מברכים ואוכלים מכל מה שמתחשק לכם. כנראה שאתם באמת בקיאים היטב בהלכה".

הטעם שיש סדר לברכות

כאשר בא אדם לברך על כמה מאכלים הנמצאים לפניו, אין הוא רשאי לברך על מה שירצה לפי איזה סדר שיחפוץ. אלא יש סדר לברכות. וטעם הדבר שיש סדר לברכות הוא מאחת משתי סיבות.

הסיבה הראשונה שיש להקדים ברכה מסויימת על פני חברתה, הוא מפני חשיבותה של אותה ברכה. וענין זה יתבאר בעזרת ה' בהלכה הבאה. והסיבה השנייה שבגינה יש להקדים ברכה מסויימת על פני חברתה, היא מפני חשיבות המאכל שבאים לברך עליו. וענין זה יתבאר להלן.

Seven Species of Fruits the Land of Israel Was Praised With

We must first discuss the law, in a situation where one is served a variety of fruits that all deserve an *Ha'etz*, which one should they recite the blessing on?

The Land of Israel was praised with seven species of fruits as the verse (Devarim 8, 8) states, "A land of wheat and barley, grapevines, figs, and pomegranates; a land of olive oil and honey." ("Honey," here refers to dates as is explained in the *Yerushalmi Bikurim*, (1- 3). The blessing on one of the Seven Species precedes any other fruits.

For instance, if one has apples and dates in front of him, one must first recite a blessing on the dates (which are one of the Seven Species), eat a piece, and only then proceed to eat the apple.

Maran Rabbeinu Ovadia Yosef zt"l writes that even if one enjoys apples more than dates, nevertheless, the blessing must first be recited on the fruit of the Seven Species.

Priority of a Blessing among the Seven Species Themselves

As we have explained, the fruits of the Seven Species are those mentioned in the verse. Any fruit mentioned earlier in the verse has priority, for it is more

פירות שבעת המינים

ראשית נבאר, כאשר באים לפני האדם פירות שברכתן בורא פרי העץ, על איזה פרי יש לברך בתחילה?

פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל הם שבעה מינים, כמו שכתוב בתורה (דברים ח, ח) "אֶרֶץ חִטָּה וְשֵׁעֶרָה וְגֶפֶן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדִבְשׁ". (ופירוש "דבש": תמרים. וכמבואר בירושלמי פ"א דביכורים ה"ג). ופירות שבעת המינים קודמים לברכה לכל שאר מיני פירות העץ.

וכגון, אדם שנמצאים לפניו תפוחים ותמרים (שהתמרים הם משבעת המינים), עליו לברך תחילה על התמרים, שהם משבעת המינים, ואוכל מהם, ואחר כך אוכל מן התפוחים.

וכתב מרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל, שאף אם התפוח חביב עליו יותר מן התמר, לעולם מין שהוא משבעת המינים קודם לברך עליהם תחילה.

הקדמת הברכה בין פירות שבעת המינים עצמם

כל פרי משבעת המינים שהוזכר בפסוק ראשון, הרי הוא קודם לחבירו, כי הוא חשוב יותר. ולכן מי שעומדים לפניו תאנים וענבים, עליו להקדים

important. Thus, if one has figs and grapes in front of him, one should recite a blessing on the grapes first, for they are mentioned in the verse before figs.

Besides for this, there is another kind of priority given to any fruit closer to the word **"land"** in the verse. This means, the Torah states: "A **land** of wheat and barley, grapevines, figs, and pomegranates; a **land** of olive oil and honey". The word "land" is mentioned twice in this verse. If so, the fruit of the "olive" is mentioned first after the word "land" ("a land of olive oil") while the fruit of the "grapevine" is mentioned third after the word "land" ("A land of wheat and barley, grapevines"). Thus, if one has olives and grapes in front of him, one must recite the blessing on the olives first, for they are closer to the word "land" in the verse, as opposed to grapes which are further away from the word "land" and so, they are of lesser importance.

Just as olives precede grapes, similarly dates precede grapes as well, for dates are written second after the word "land" ("a land of olive oil and dates,") while grapes are only mentioned third after the first "land" in the verse ("A land of wheat and barley, grapevines"). For the same reason, dates take precedence over figs and pomegranates for the importance of a fruit is measured by its proximity to the word "land" in the verse.

את הענבים לתאנים, שהרי הענבים נכתבו בפסוק לפני התאנים.

ומלבד זאת, עוד יש קדימה נוספת לכל פרי הסמך יותר למילה "ארץ" בפסוק. וביאור הדברים: נאמר בתורה: ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון, ארץ זית שמן ודבש. נמצא שהמילה "ארץ" מוזכרת פעמיים בפסוק. ואם כן הפרי "זית", נכתב ראשון אחרי המילה "ארץ" בפסוק (ארץ "זית שמן"). והפרי "גפן", נזכר שלישי אחרי המילה "ארץ" (ארץ חיטה ושעורה "וגפן"). ועל כן אם נמצאים לפני האדם זיתים וענבים, עליו להקדים את הברכה על הזיתים, הסמוכים יותר למילה "ארץ", לעומת הענבים, הרחוקים יותר וחשיבותן מועטת.

וכשם שהזיתים קודמים לענבים, כמו כן התמרים קודמים לענבים, כי התמרים נכתבו שניים אחרי מילת "ארץ" שבפסוק (ארץ זית שמן ו"דבש"), והגפן נכתב שלישי למילת "ארץ" הראשונה שבפסוק (ארץ חיטה ושעורה ו"גפן"), ולכן התמרים קודמים גם לתאנה ולרימון, משום שחשיבות הפרי נמדדת, על פי קרבתו למילת "ארץ" שבפסוק.

Summary

Based on the above, the correct order for blessings over the Seven Species is as follows: The blessing of *"Hamotzi Lechem Min Ha'aretz"*, comes before any other blessing (it is for this reason that we cover the bread on *Shabbat* and *Yom Tov* while making *Kiddush* on wine, in order to make it as if there were no bread here, so as not to have to recite its blessing first before the blessing on the wine as we have explained in the laws of *Kiddush*). (All the laws of priority of blessings only apply when both foods are in front of the person and one wishes to partake in both; however, there is no obligation, to wait until the prioritized food is brought out in front of him). After that comes the blessing of *"Boreh Minei Mezonot."* Bread or cakes made out of wheat flour precede bread or cakes made out of barley flour, for wheat precedes barley in the verse. Next in line are olives, then dates, grapes, figs, pomegranates, and finally any other type of fruit. One blessing of *"Boreh Peri Ha'etz"*, is sufficient to exempt all fruit one has in mind to eat at this time.

נמצא משפט הקדימה בברכות שבעת המינים כך הוא: ברכת "המוציא לחם מן הארץ" קודמת לכל דבר, (ומפני כך מכסים את החלות לפני הקידוש בין בשבת ויום טוב, להראות כאילו אין כאן פת לפנינו בכדי להקדימו, וכפי שביארנו כבר בהלכות קידוש, כי כל דיני הקדימה הם דווקא כשנמצאים שני המינים לפנינו וברצונו לאכול משניהם, אבל אין צורך להמתין עד שיבא לפניו המין שמוקדם לברכה). ולאחר מכן ברכת "בורא מיני מזונות", ולחם או עוגה שעשויים מקמח חיטה, קודמים ללחם או לעוגה שעשויים מקמח שעורים, שהרי חיטה נכתבה בפסוק לפני שעורה. ואחריהם זית, ואחריו תמרים, ואחר כך ענבים, ואחר כך תאנים, ואחר כך רימונים, ואחריהם שאר מיני פירות העץ. וברכה אחת שמברך "בורא פרי העץ" פוטרת כל מיני פירות העץ שבדעתו לאכול כעת.

If one mistakenly recited the *Boreh Peri Ha'etz* on a fruit that is mentioned later in the verse than another, for instance, they recited the blessing on a pomegranate while there were figs in front of them, or even if one recited a

אם טעה והקדים פרי עץ המאוחר בפסוק לחברו, כגון שבירך בורא פרי העץ על רימון, ויש לפניו תאנים, או אפילו בירך על פרי שאינו משבעת המינים, כגון תפוח, ויש לפניו פירות משבעת המינים, יצא ידי חובת הברכה ואינו חוזר לברך שוב. שאין משפט הקדימה של שבעת המינים

blessing on a fruit that is not one of the Seven Species at all, for instance, they blessed on an apple while there were fruits of the Seven Species in front of them. Nevertheless, they have fulfilled their obligation and need not recite the blessing again.

[The *Rashba* says, if you made a *beracha* in the wrong order and you didn't have explicit thought to cover the other fruit, even if they are both העץ you would have to say another העץ, due to the fact that you didn't say the *beracha* on the correct fruit].

כסדרן, אלא לעניין לכתחילה ולא לעכב בדיעבד.

[בית יוסף הביא רשב"א דוקא אם נתכוין בפירוש לכך, אבל בלא מתכוין לא, דאין בדין שיפטור מי שאינו חשוב את מי שחשוב דרך גררא אלא דרך כוונה ולפי פירוש זה אם היה אוכל תפוחים ובירך עליהם, ואחר כך הביאו לפניו אגוזים, אם התפוחים חביבים עליו פוטר את האגוזים בגררת התפוחים, אבל אם אינם חביבים אינם פוטרים את האגוזים אם לא נתכוין להם תחילה].

Till now we discussed the order based on the specific item, we will now discuss the order based on the *Beracha*.

In the previous Halacha we have explained, that there are instances that we give priority to recite a blessing on a certain food over another because of the innate significance of the given food. For instance, a fruit of the Seven Species that the Land of Israel has been praised with, as we have explained. Now we shall deal with a scenario, where priority is given to a certain blessing over another not because of the innate importance of the food, rather, because of the importance of the blessing itself.

The rule is, that the more specific a blessing is, the more significant it is. For instance, the blessing of "*Shehakol Nihya Bidvaro*," ("That everything was created through His word,") is not such a specific blessing, being that it includes the entire creation within it. Thus, this blessing is not as important as the rest of the blessings where the praise of Hashem is more explicit within them.

For instance, the blessings of "*Boreh Peri Ha'etz*," or "*Boreh Peri Ha'adama*," are more specific, for they apply exclusively to fruits of the tree or the ground. It is for this reason, that one who recites the "*Boreh Peri Ha'etz*," or "*Boreh Peri Ha'adama*," blessings on water or cheese and the like does not fulfill his obligation, for these blessings do

בהלכה הקודמת ביארנו, שיש אופנים שיש עדיפות לברך על מאכל מסוים לפני חברו, מפני חשיבות אותו מאכל, כגון שהוא משבעת המינים וכפי שביארנו. וכעת נבאר שיש אופנים שיש להקדים ברכה מסוימת, לא מפני חשיבות המאכל, אלא מפני חשיבות הברכה.

כלל יש בידינו, שככל שהברכה "מבוררת" יותר, כך היא חשובה יותר. ולמשל, ברכת "שהכל נהיה בדברו", אינה ברכה מבוררת כלל, שהרי היא כוללת בתוכה את כל הבריאה כולה שנבראה בדברו של השם יתברך. ולפיכך, אינה ברכה חשובה כשאר הברכות שהשבח בהן מפורט יותר.

וכגון ברכת "בורא פרי העץ", או ברכת "בורא פרי האדמה", הרי הן מבוררות יותר, שהן שייכות רק על פרי העץ ופרי האדמה. ולכן המברך "בורא פרי העץ" או "בורא פרי האדמה" על מים, או על גבינה וכדומה, לא יצא ידי חובתו, שבברכות אלו לא נכלל כלל ענין בריאת המים והגבינה. אולם אם אירע להיפך, שבירך שהכל על פירות או על ירקות, הדין הוא שיצא ידי חובתו, שכן בברכת

not include the idea of the creation of water and cheese at all. However, if the opposite happens, meaning that one recites the "*Shehakol*," blessing on fruits or vegetables, they do in fact, fulfill their obligation, for the "*Shehakol*," blessing includes all creations, including fruits and vegetables.

Based on this, if fruits and other foods which require a "*Shehakol*," are placed in front of an individual, they must first recite the "*Boreh Peri Ha'etz*," blessing on the fruits, for this blessing is more important. Similarly, vegetables and other foods that require the "*Shehakol*," are in front of a person, they must first recite the blessing on the vegetable, for this blessing is more important, for it exempts only produce of the ground.

This is only, if they are both in front of the person. One does not have to hold out from eating till the *Ha'adama* item arrives; they can make *Shehakol* first.

Summary: The blessings of "*Boreh Peri Ha'etz*" and "*Boreh Peri Ha'adama*," should be recited before the blessing of "*Shehakol Nihya Bidvaro*." Thus, if fruits and other foods which require the "*Shehakol*," are placed in front of an individual, they should first recite a blessing on the fruits, taste a piece, and only then recite the "*Shehakol*," blessing and partake in the other foods.

שהכל כלולה כל הבריאה, ובכללה פירות האילן והאדמה.

ועתה לענין סדר הברכות שאנו עוסקים בו, אם הונחו לפני האדם פירות העץ ודבר שברכתו שהכל, עליו להקדים את ברכת בורא פרי העץ תחלה, שהיא חשובה יותר שאינה פוטרת אלא את פרי העץ. וכן אם היו שם פירות האדמה ודבר שברכתו שהכל, עליו להקדים את ברכת האדמה תחלה, שהיא חשובה יותר שאינה פוטרת אלא את פירות האדמה. ולכן, מי שהוגשו לפניו בשר ותבשיל תפוחי אדמה. עליו להקדים ולברך על התפוחי אדמה "בורא פרי האדמה", ואחר כך יברך "שהכל נהיה בדברו" על הבשר.

כל זה הוא דוקא כשהובאו לפניו, אבל אם הביאו לפניו בשר ואחר כך מביאים תפוחי אדמה אין צריך להמתין ויכול לברך שהכל.

ולסיכום: יש להקדים את ברכת בורא פרי העץ ובורא פרי האדמה לברכת שהכל. ולכן אדם שהונחו לפניו פירות ודבר אחר שברכתו שהכל, יברך על הפירות תחלה, ויטעם מהם, ואחר כך יברך שהכל ויאכל משאר המאכלים.

Every individual, especially someone with young children, should pay attention to this, for anyone who studies the laws of blessings and makes sure that everyone in their household recites blessings correctly and slowly, will merit Hashem's presence dwelling in their home; that everyone will be able to tell that their children grow up in a home of Torah and fear of Heaven. However, those who always recite blessings in an undertone and hastily in a way that the words barely emerge their mouth, cause immeasurable damage, for their children follow in their footsteps; it is much more difficult to change this bad habit when they get older. It is therefore a great Mitzvah for both men and women to recite blessings slowly, aloud, with great concentration. By doing so, one shall merit all of the blessings of the Torah.

Indeed, it is said in the name of Hagaon Rabbeinu Yisrael Abuchatzera zt"l (the saintly Baba Sali) that one who recites Birkat Hamazon slowly from a Siddur or Bencher will never lack a source of livelihood.

When Maran Rabbeinu Ovadia Yosef zt"l would sit around the table with his grandchildren, he would cut up a fruit and give each child a piece and tell him, "Recite a blessing!" and when the child would do so, he would give him more of the same fruit and other fruits; he would then bless each child warmly.

ועל כל אדם, בפרט זה שכבר יש לו ילדים קטנים, לשים לבו לכך, כי מי שלומד את ההלכות השייכות לברכות, ומנהיג בביתו לברך בצורה נכונה ובמתינות, יזכה עבור זה להשכין את השכינה בביתו, שיהיו כל בניו למודי ה' וכל רואיהם יכירום שהם גדלים בבית של תורה ויראת שמים. לא כן אותם המברכים תמיד בשקט ובמהירות, שהברכה אינה יוצאת כלל מפיהם, וילדיהם הולכים בדרכיהם, והוא קלקול גדול בהנהגה שכמעט רוב בני אדם נכשלים בה, וקשה מאד לשנות את ההרגל בזה. לכן מצוה רבה על כל איש ואשה, להתחזק בזה, ולהתחיל לברך במתינות כראוי, ובקול, ועל ידי זה יזכו לכל הברכות שבתורה.

ואומרים בשם החסיד רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל (הבאבא סאלי), שמי שנזהר תמיד לברך ברכת המזון מתוך ברכון, במתינות, לא תחסר לו הפרנסה.

ומרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, היה רגיל הרבה, כשהיה יושב עם ילדיו או עם נכדיו, היה לוקח בידו פירות וסכין, והיה חותך מעט מכל פרי, נותן לכל ילד ואומר לו, תברך! והילד שעומד לפני מרן זצ"ל, היה מברך בצורה יפה, ואז היה מרן זצ"ל נותן לו עוד אותו פרי, ואחר כך מפירות אחרים, ומברך את הילדים באהבה.

THE ORDER OF THE *BERACHOT*

”כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ, מִבִּיאֲךָ אֶל-אֲרֶץ טוֹבָה: אֲרֶץ, נַחֲלִי מַיִם--עֵינַת וְתַהֲמַת, יִצְאִים בִּבְקָעָה וּבְהָר. אֲרֶץ חֹטָה וְשֹׁעֲרָה, וְגֶפֶן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן; אֲרֶץ-זֵית שָׁמֶן, וְדִבְשׁ.”

If a person eats both a fruit which requires the *beracha* of העץ and a food that requires the *beracha* of *Shehakol*. He must first recite העץ as it is more specific. Since it refers only to fruits, it is more prominent and takes precedence.

Same rule האדמה and שהכל you make האדמה first, since it is more specific.

העץ vs האדמה i.e. grapes and melons/cucumbers, since both *berachot* are specific, you take whichever ever you want to eat first. Since both are specific, there is no halacha precedence rather it is based on what you desire (מֵרֶוֶן). This applies even if the fruit is from the שבעת המינים.

The רש"י says, you make העץ first, unless you like the האדמה item.

When they are both, העץ we give precedence to המינים שבעת, i.e. grapes vs apples, make *beracha* on the grape.

How do we determine precedence in a case where a person eats two fruits from the שבעת המינים is there an order?

We give precedence to the fruit found closer to the word ארץ in the *pasuk*. Note, that the word ארץ is found twice in the *pasuk*. For example, grapes is third from the word ארץ, whereas dates is second from the word ארץ (the second time). one should therefore make the *beracha* on the dates not the grapes.

The question that is asked is, what about when one has wine and dates. One might argue that wine is from grapes, and therefore dates should take precedence.

The *Tur* writes in the name of *Rabenu Peretz*, that one should say the *beracha* on wine first, since it is a more specific *beracha*. This is as well the opinion of *Rabbi Moshe Levy* in (ברכת). רכט עמוד ג חלק ה'

Hacham ovadia rules, make a *beracha* on whichever you prefer, since we are dealing with two specific *berachot*.

אָנאָהשם רחום וחנון, שְׁלֵא הַחֲסִרְתָּ מֵעוֹלָמְךָ דָּבָר, וּבִרְאָתְךָ בּוֹ אֵילָנוֹת טוֹבוֹת לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם, אָנָּה זַכָּנוּ לְטַעַם מִנִּפְתָּ צוֹף פְּרוּתֶיךָ הַנְּעִימִים, אֲשֶׁר פָּאָרְתָּ בָּהֶם עוֹלָמְךָ, זַכָּנִי לְהֶאֱרֹת הַרְצוֹן שֶׁבְּפְרוּתֶיךָ, אֲשֶׁר בָּהּ יִתְרוֹמְמוּ וְיָשׁוּבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת אֵלֶיךָ בְּאַהֲבָה, זַכָּנִי בְּזָכוֹת כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַטּוֹעֵמִים בַּיּוֹם זֶה מִשְׁפַּע מִיְּנֵי פְרוּתֶיךָ לְרֹאוֹת בְּתָקוֹן כָּל הַסְּפִירוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת. אָנָּה, זַכָּנוּ לָכֵן לְטַעַם פְּרוּתֶיךָ בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, לְתַקֵּן שְׂרָשָׁם כְּפִי שֶׁהִיא בְּגוֹ עֵדוֹ מִקֶּדֶם, בְּשָׁעָה שֶׁצִּוְּהָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאָדָם הָרִאשׁוֹן: "מִכָּל עֵץ הָגֵן אָכַל תֹּאכַל". זַכָּנִי לְסוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים הַנוֹרְאִים הַגִּנּוּזִים בְּכָל פְּרִי וּפְרִי, לְסַגֵּלָת הַיּוֹתוֹ כְּלִי נִפְלֵא לְהֶאֱרֹת הַרְצוֹן, לְדַבְּקוֹת עֲלֵאִית, לְאוֹר אֵין סוֹף, כְּאֲשֶׁר הָאֵיר עֵדִין הָאוֹר הַגִּנּוּזִים, וְאָדָם הָרִאשׁוֹן הִיא מִזְמָן לְיוֹם שֶׁכָּל שַׁבָּת .

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה גֹלִית לָנוּ עַל יְדֵי בַחֲרִי צְדִיקֶיךָ, שָׁגַם עֲכָשׁוּ אָנוּ יְכוּלִים לְזָכוֹת לְכָל זֶה, וְדִיקָא עַל יְדֵי הָאֲכִילָה, כִּי עַל יְדֵי אֲכִילָה בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה נִמְשָׁכִים מִקִּיפִים נִפְלְאִים, שֶׁאֲפָלוּ מִלְּאָכִים אֵינָם מְשִׁיגִים אוֹתָם. עַל כֵּן בָּאנוּ עִתָּה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ, אָבִינוּ אֵב הַרְחָמוֹ, שֶׁנִּזְכֶּה בְּאֲכִילַת פְּרוּתֶיךָ בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה, שֶׁתֹּאִיר לָנוּ בְּהֶאֱרֹת הַרְצוֹן, בְּהֶאֱרֹת הַנֶּעֱמִים הָעֲלִיּוֹן, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְכֶסֶף וּלְהִשְׁתַּקֵּק מֵאֵד אֵלֶיךָ בְּרִצּוֹן מִפְּלָג, אֲשֶׁר יוֹצִיא אוֹתָנוּ מִגִּשְׁמִיּוֹתָנוּ לְגִמְרִי, עַד אֲשֶׁר נִזְכֶּה לְהִשְׁגָּה גְדוּלָה מִן הַמִּלְאָכִים, כִּי עֲתִידִים צְדִיקִים, שֶׁתִּהְיֶה מִחְצָתָם לְפָנִים מִמִּלְאָכֵי הַשָּׁרֵת, כְּאֲשֶׁר יָבוֹאוּ וְיִשְׁאֲלוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֶה פָּעַל אֵל.

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכָּנִי לְנֶעֱמִים הָעֲלִיּוֹן, הַשּׁוֹפֵעַ וּמֹאִיר בְּפְרוּתֶיךָ, זַכָּנִי לְנֶעֱמִים הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעַל יְדוֹ נִמְשָׁכֶת הַתְּגִלּוֹת כְּבוֹדֶךָ, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה, שֶׁרֵשׁ כָּל עֲשֻׁרֵת הַמַּאֲמָרוֹת, שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם מִחֲדָשׁ. אָנָּה זַכָּנוּ עַל יְדֵי טַעֲמֵי פְרוּתֶיךָ לְזָכוֹת לְנֶעֱמִים הָעֲלִיּוֹן, לְחִזּוֹת בְּנֶעֱמִים ה' וּלְהַכִּיר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אַחַת שְׁאֵלְתִי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שַׁבָּתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיִּי, לְחִזּוֹת בְּנֶעֱמִים ה' וּלְבַקֵּר בְּהִכָּלּוֹ .

תפלה על אתרוג - בן איש חי

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבָרַךְ כָּל אֵילָנוֹת הָאֶתְרוֹג לְהוֹצִיא פְרוּתֵיהֶם בְּעֵתָם וְיִוצִיאוּ אֶתְרוֹגִים טוֹבִים יְפִים וּמְהֻדָּרִים וְנִקְיִים מִכָּל מוֹם וְלֹא יַעֲלֶה בָּהֶם שׁוֹם חֲזָזִית, וְיִהְיוּ שְׁלֵמִים וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם שׁוֹם חֲסָרוֹן וְאֲפָלוּ עֲקִיצַת קוֹץ, וְיִהְיוּ מְצוּיִים לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲנִינוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם, לְקִים בָּהֶם מְצוֹת נְטִילָה עִם הַלּוּלָב בַּחֲגֵי הַסְּכּוֹת שֶׁיָּבֵא עֲלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשִׁלּוֹם כְּאֲשֶׁר צוּיָתָנוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ וּלְקַחְתָּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כֶּפֶת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל.

וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּעֲזָרְנוּ וּתְסַיְעֵנוּ לְקִים מְצוֹה זוֹ שֶׁל נְטִילַת לּוּלָב וְהַדָּס וְעֵרְבָה וְאֶתְרוֹג כְּתֻקָּה בְּזִמְנָהּ בַּחֲגֵי הַסְּכּוֹת שֶׁיָּבֵא עֲלֵינוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשִׁלּוֹם בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, וְתִזְמִין לָנוּ אֶתְרוֹג יָפֶה וּמְהֻדָּר וְנִקְיִ וּשְׁלֵם וְכָשֶׁר כְּהִלָּכָתוֹ.

וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבָרַךְ כָּל מִיְּנֵי הָאֵילָנוֹת וְיִוצִיאוּ פְרוּתֵיהֶם בְּרַבּוּי, שְׁמֹנִים וְטוֹבִים, וּתְבָרַךְ כָּל הַגִּפְנִים שֶׁיִּוצִיא עֲנָבִים הַרְבֵּה שְׁמֹנִים וְטוֹבִים, כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה הַיַּיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶם מְצוּי לְרַב לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְקִים בּוֹ מְצוֹת קִדּוּשׁ וּמְצוֹת הַבְּדִלָּה בְּשַׁבָּתוֹת וּבְיָמֵי טוֹבִים, וְיִתְקַים בָּנוּ וּבְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲנִינוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: לֹא אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֻמְךָ וְשִׁתָּה בְּלֵב טוֹב יִינֶה כִּי כִּבֵּר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ, בְּאֵתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כָּלָה, אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי, שְׁתִּיתִי יַיִן עִם חֲלָבִי, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים. יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי.